آزمایشگاه معماری کامپیوتر

نیمسال اول ۱۴۰۰

قوانین آزمایشگاه

۱. تعداد جلسات آزمایشگاه ۱۲ جلسه می‌باشد که در هر جلسه یک سناریو مطرح شده و توصیف می‌گردد.

۲. حداکثر جلسات غیبت ۱ جلسه و تاخیر بیش از ۱۰ دقیقه مجاز نمی‌باشد.

۳. زمان تحویل آزمایش به صورت پیش‌فرض در ساعت آزمایشگاه است.

۴. ابزار مورد استفاده جهت توصیف و شبیه‌سازی سخت‌افزار:

مدلسیم MODELSIM
و
ISE Design Suite 14.x

۵. تعداد اعضای گروه ۲ نفره می‌باشد. پس از گروه‌بندی نام خود را اعلام فرمایید.(آزمایش اول به صورت تک نفره انجام می‌شود)

۶. گزارش‌کار نویسی و تحویل به موقع. تا حد ممکن سعی شود اصول لازم برای گزارش مهندسی رعایت شود (به بهترین گزارش نمره تشویقی تعلق میگیرد.)
مطابق قوانین دانشگاه هرگونه کپی برداری ممنوع می‌باشد و در صورت مشاهده، نمره‌ی هر دو طرف صفر در نظر گرفته می‌شود.

نحوه نمره‌دهی

پیش گزارش و گزارش آزمایش	۱۵٪
انجام کامل آزمایش و تحویل در اسکایپ	۴۵٪
آپلود و تحویل به موقع	۱۵٪
کیفیت انجام آزمایش و پیاده‌سازی	۱۵٪
حضور فعال در کلاس	۱۰٪

دانشکده مهندسی کامپیوتر

آزمایشگاه معماری کامپیوتر

نحوه ارسال پروژه‌ها

فایل پروژه به صورت زیپ شده و با فرمت نام‌گذاری زیر در سامانه کورسز بارگزاری شود.

نام‌خانوادگی۱ شماره دانشجویی- نام‌خانوادگی۲ شماره دانشجویی- شماره آزمایش

1-XX-XX

VHDL چیست؟

VHDL مخفف Very High Speed Integrated Circuits (VHSIC) Hardware Description Language، در دهه‌ی ۸۰ میلادی در وزارت دفاع آمریکا و با همکاری IEEE به منظور توسعه مدارهای مجتمع با سرعت بالا، طراحی شد.

امروزه از این زبان به عنوان یک زبان دارای استاندارد صنعتی برای توصیف سیستم‌های دیجیتال استفاده می‌شود.

سطوح انتزاع

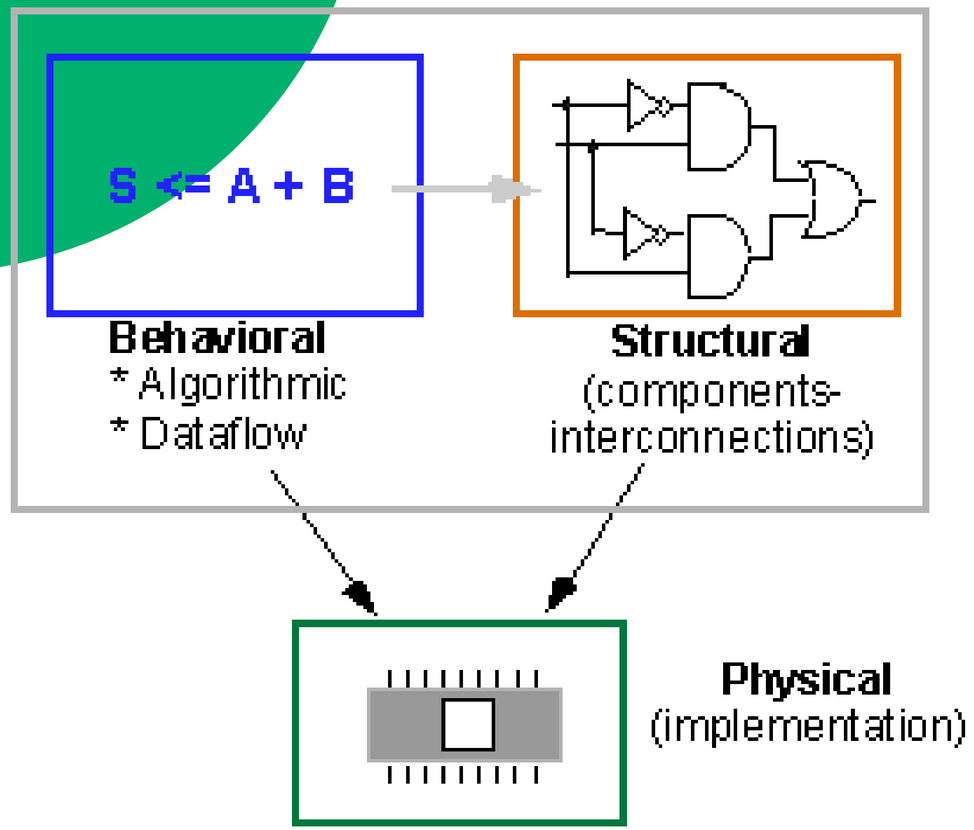

- استفاده از سطوح انتزاع باعث می‌شود تا توصیف سیستم‌های پیچیده قابل انجام شود.
- بالاترین سطح انتزاع، سطح رفتاری (Behavioral) است که سیستم را درقالب این‌که چگونه رفتار می‌کند توصیف می‌کند و به اجزا و ارتباطات میان آن‌ها اهمیتی نمی‌دهد.
- سطح ساختاری (Structural)، سیستم را در قالب مجموعه‌ای از اجزا، گیت‌ها و ارتباطات میانشان تعریف می‌کند، توصیف ساختاری را با توصیف شماتیک و ارتباطات میان گیت‌ها مقایسه می‌کنند.

سطوح انتزاع

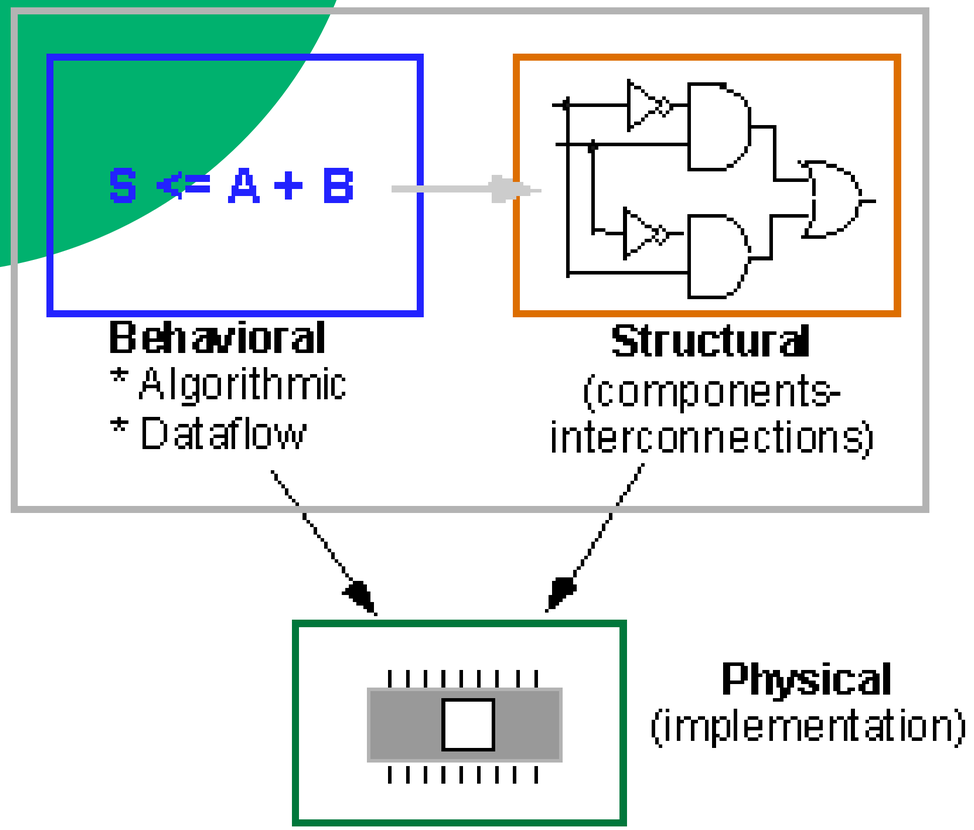

- VHDL این امکان را فراهم می‌سازد تا سیستم دیجیتال در سطح ساختار یا رفتاری تعریف شود.
- سطح رفتاری را می‌توان به دو مدل جریان داده و الگوریتمی تعریف کرد.
- جریان داده، قابلیت تعریف همزمانی و اجرا موازی را فراهم می‌سازد.
- الگوریتمی، قابلیت تعریف عبارات ترتیبی و اجرا ترتیبی را فراهم می‌کند.

توصیف VHDL

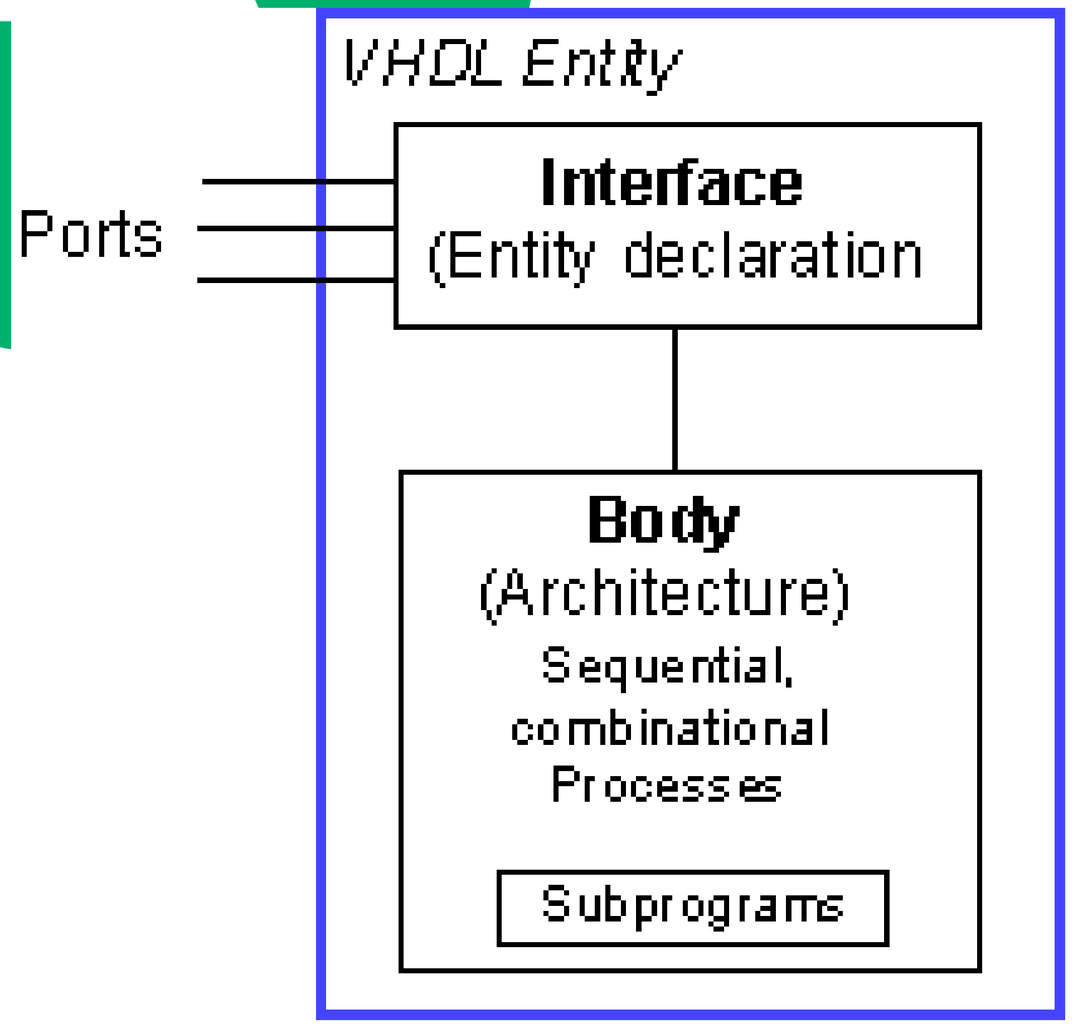

- یک سیستم دیجیتال در VHDL از Entity تشکیل می‌شود که می‌تواند شامل سایر Entityها باشد. هر Entity توسط یک توصیف Entity و بدنه Architecture تعریف می‌شود.
- می‌توان گفت Entity واسط دنیای خارجی است که در آن سیگنال‌های ورودی/خروجی تعریف می‌شود.
- در بدنه Architecture توصیف Entity صورت می‌گیرد و ترکیبی از entityهای متصل، پروسس‌ها و اجزا است که همگی به شکل همزمان با یکدیگر کار می‌کنند.

مفهوم ENTITY

تعریف قطعه
نام قطعه
بیان سیگنالهای ورودی و خروجی و نام هریک
انجام تعریف با کلمه کلیدی Entity

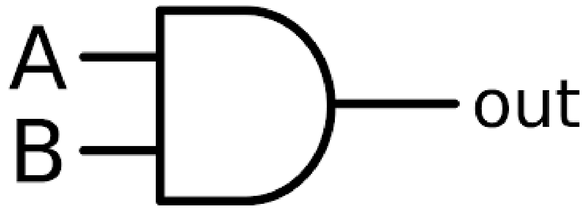

مفهوم ENTITY

```
entity and_gate is
  port (
    A     : in  std_logic;
    B     : in  std_logic;
    and_result : out std_logic
    );
end and_gate;
```

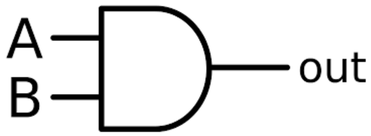

نحوه کلی تعریف Entity

```
ENTITY entity_name IS
    PORT (
        port_name : signal_mode signal_type;
        port_name : signal_mode signal_type;
        ...);
END entity_name;
```

مثال Entity

```
entity HA is
  port (
    A,B    : in  std_logic;
    S,C: out std_logic
    );
end HA;
```

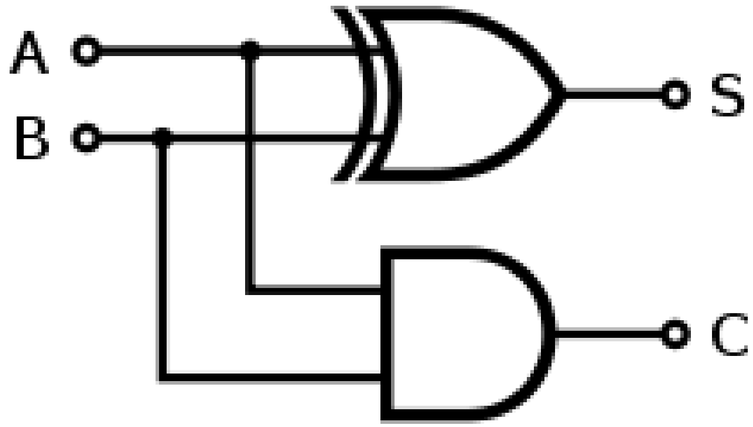

توصیف قطعه

- توصیف قطعه در داخل محیطی بنام Architecture انجام می شود.
- هر قطعه یک تعریف دارد اما می تواند چندین توصیف داشته باشد.

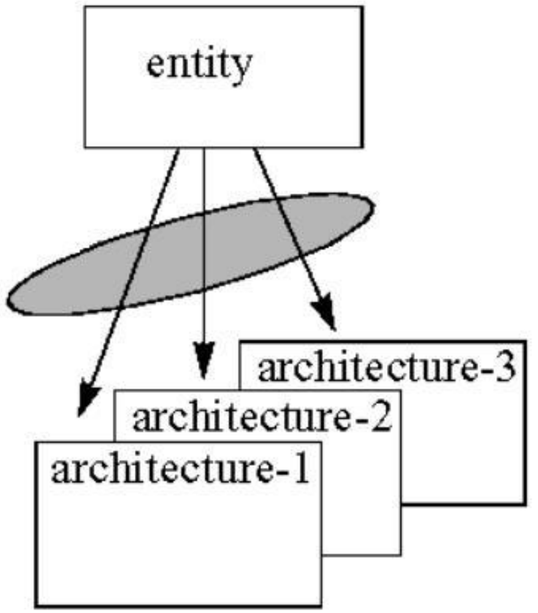

نحوه انجام توصیف قطعه

```
Architecture  beh of part_name is
Begin
    محل نوشتن کد توصیف قطعه
End beh;
```

توصیف گیت AND

```
architecture beh of and_gate is
begin
  and_result <= A and B;
end beh;
```

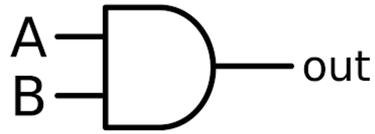

گیت AND

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;

entity and_gate is
  port (
     A    : in  std_logic;
     B    : in  std_logic;
     and_result : out std_logic
    );
end and_gate;

architecture beh of and_gate is
begin
  and_result <= A and B;
end beh;
```

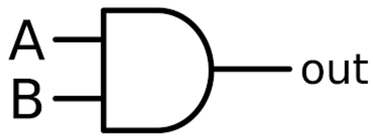

۴ AND ورودی با استفاده از گیت AND دو ورودی

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;

entity and_4_input is
  port (
    A    : in  std_logic;
    B    : in  std_logic;
    C    : in  std_logic;
    D    : in  std_logic;
    and4_result : out std_logic
    );
end ;

architecture structure of and_4_input is
 component and_gate is
  port (
    A    : in  std_logic;
    B    : in  std_logic;
    and2_result : out std_logic
    );
 end component;
  signal w1,w2:  std_logic;

begin
  and_gate_instance0: and_gate port map(A => A, B => B, and2_result => w1);
  and_gate_instance1: and_gate port map(A => C, B => D, and2_result => w2);
  and_gate_instance2: and_gate port map(A => w1, B => w2, and4_result =>
and_result);

end structure;
```

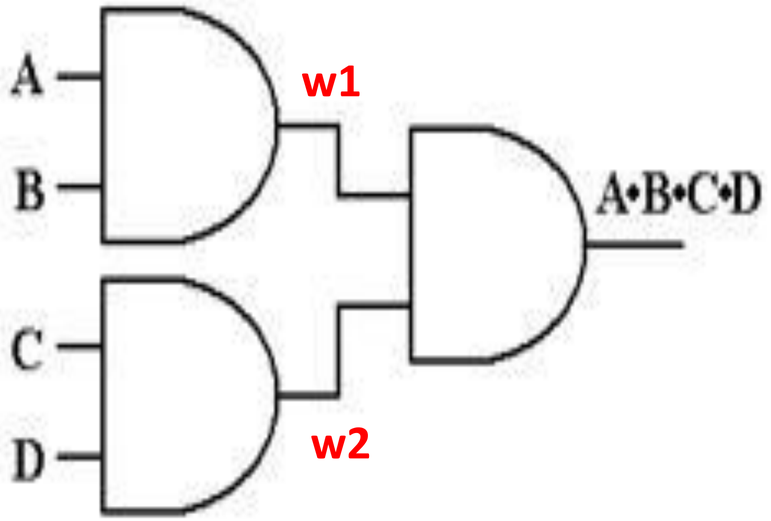

قواعد کلی VHDL

- VHDL دارای Keywordهایی است که نمی‌توان آن‌ها را به عنوان نام سیگنال و شناسه تعریف کرد.
- کلمات کلیدی و شناسه‌های تعریف شده توسط کاربر Case insensitive هستند.
- استفاده از (--) باعث می‌شود تا نوشته‌های بعد از آن توسط کامپایلر نادیده گرفته شوند.
- VHDL همیشه روی نوع اشیاء حساس است و نیاز دارد که نوع تمامی اشیاء توسط کاربر تعریف شود.

آزمایش اول

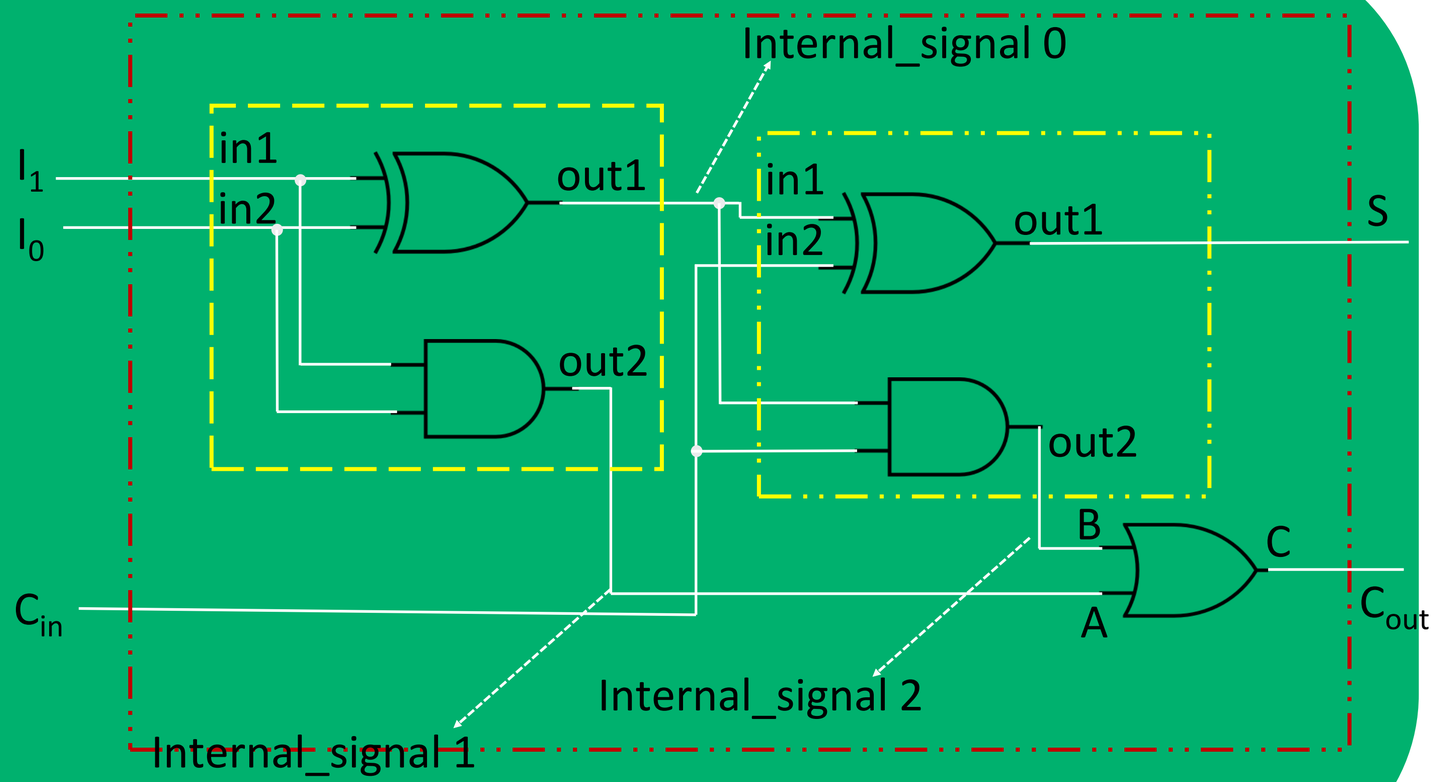
Internal_signal 0
in1
in2
out1
out2
I_1
I_0
in1
in2
out1
out2
S
B
C
A
C_{out}
C_{in}
Internal_signal 2
Internal_signal 1
Full adder
half adder

آزمایش اول

```
Library IEEE;
USE IEEE.std_logic_1164;
Entity and_gate is
Port (
            A, B: in std_logic;
            C    : out std_logic
);
End Entity and_gate;

Architecture gatelevel of and_gate is
Begin
C <= A and B;
End gatelevel;
```

آزمایش اول

```
Library IEEE;
USE IEEE.std_logic_1164;
Entity or_gate is
Port (
            A, B: in std_logic;
            C    : out std_logic
);
End Entity or_gate;

Architecture gatelevel of or_gate is
Begin
C <= A or B;
End gatelevel;
```

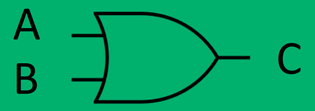

آزمایش اول

```
Library IEEE;
USE IEEE.std_logic_1164;
Entity xor_gate is
Port (
            A, B: in std_logic;
            C    : out std_logic
);
End Entity xor_gate;

Architecture gatelevel of xor_gate is
Begin
C <= A xor B;
End gatelevel;
```

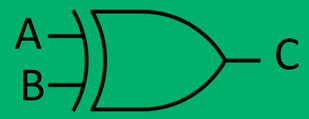

آزمایش اول

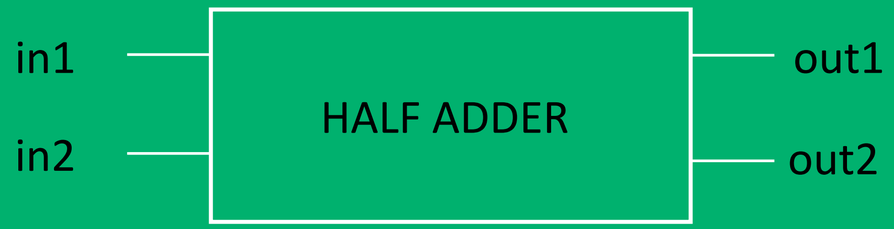

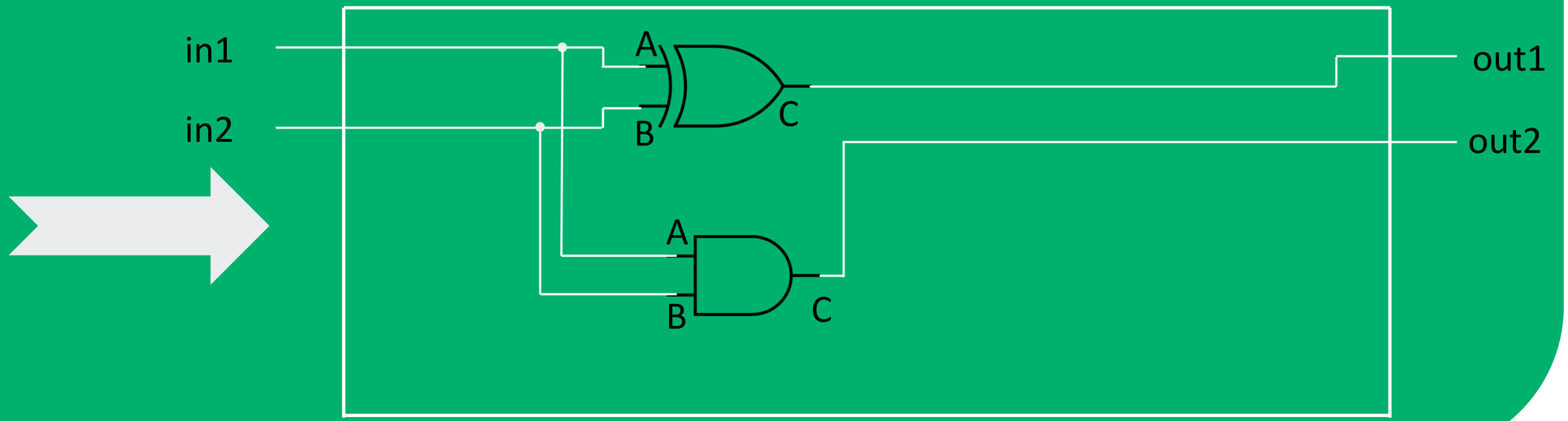

آزمایش اول

```
Library IEEE;
USE IEEE.std_logic_1164;
Entity and_gate is
Port (
            A, B: in std_logic;
            C    : out std_logic
);
End Entity and_gate;

Architecture gatelevel of and_gate
is
Begin
C <= A and B;
End gatelevel;
```

```
Library IEEE;
USE IEEE.std_logic_1164;
Entity xor_gate is
Port (
            A, B: in std_logic;
            C    : out std_logic
);
End Entity xor_gate;

Architecture gatelevel of xor_gate is
Begin
C <= A xor B;
End gatelevel;
```

آزمایش اول

```
Library IEEE;
USE IEEE.std_logic_1164;
Entity half_adder is
Port (
        in1, in2: in std_logic;
        out1, out2    : out std_logic
);
End Entity half_adder;

Architecture structure of half_adder is
        component xor_gate is
        port(
                A, B: in std_logic;
                C     :out srd_logic
        );
        End Component xor_gate
```

آزمایش اول

```
        component and_gate is
        port(
                A, B: in std_logic;
                C     :out srd_logic
        );
        End Component and_gate
Begin
        xor_gate_instance0: xor_gate port map (A=>in1, B=>in2, C=>out1);
        and_gate_instance0: and_gate port map (A=>in1, B=>in2, C=>out2);
End structure;
```

تست بنچ

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;

entity and_gate_tb is
end and_gate_tb;

architecture tb of and_gate_tb is
    signal a, b : std_logic;  -- inputs
    signal and_result : std_logic;  -- outputs
begin
    -- connecting testbench signals with half_adder.vhd
    UUT : entity work.and_gate port map (a => a, b => b, and_result =>
and_result);

a <= '0', '1' after 20 ns, '0' after 40 ns, '1' after 60 ns;
    b <= '0', '1' after 40 ns;
end tb ;
```

تکلیف شماره یک

قسمت اول: تعریف قطعات زیر و نوشتن تست بنچ (تک بیتی)

گیت 2 OR ورودی
گیت 2 AND ورودی
2 XOR ورودی
تعریف یک نیم جمع کننده

قسمت دوم:
۴ OR ورودی با استفاده از گیت OR دو ورودی
تعریف یک تمام جمع کننده با استفاده از نیم جمع کننده